

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Vzdělání
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_Z.3.19
Autor vzdělávací materiálu:	PaedDr. Alena Vondráčková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	2.pololetí školního roku 2012/2013
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Geografie
Vzdělávací předmět:	Zeměpis
Tematická oblast:	Sekundér a terciér
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4. ročník vyššího gymnázia

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:	Výukový materiál pro žáky 4. ročníku gymnázia pro předmět zeměpis, slouží pro interaktivní výklad a samostudium a je doplněn několika problémovými úkoly. Další úkoly jsou formulovány v pracovním listě.
Citace použitých zdrojů:	Mirvald, Stanislav a kol. Geografie – socioekonomická část. SPN – pedagogické nakladatelství a. s., 1998. ISBN 80-7235-008-0. s. 39 - 41 Bičík, Ivan a kol. Příroda a lidé Země. Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o. Praha, 2004. s. 84 - 94 Hanus Martin a kol. Školní atlas dnešního světa. 1. vydání. TERRA, s.r.o. a TERRA –KLUB o. p. s., 2011. ISBN 978-80-902282-6-9 Hanus, Martin a kol. Téma vzdělání. Dnešní svět. 3/2010/2011, s.1 – 21, ISSN 1801-4119 http://www.cz.2agepro.psy.lmu.de/about_us/finland/our_university/index.html http://ciselnik.artega.cz/vzdelani_obyvatele_cr.php http://www.czso.cz/xr/redakce.nsf/i/sldb_graf2/\$File/sldb_g2.jpg http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?&vo=graf&expand=1&kapitola_id=17&

Citace použitých zdrojů:

<http://philip.greenspun.com/copyright/>

All the text, videos, and pictures on this Web server are copyright 1985-2012 Philip Greenspun. I allow re-use of photos (but not text), with hyperlinked credit, under a blanket license that I developed in 1993 when this site was launched.

Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu
Sportovní gymnázium - škola 21. století

Vzdělání

Vzdělání se získává ve školách a dalších institucích, v zaměstnání i doma.

Je základem moderní společnosti – umožňuje a podporuje společenský pokrok.

Je ovlivněno:

ekonomickou úrovní státu

stupněm urbanizace

historickými předpoklady

a školskou politikou (délkou školní docházky, množstvím peněz vydaných státem na vzdělání, řízením jednotlivých typů škol

ISCED Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání

Vypracovaná OSN r. 1976 a upravená r. 1997

KLASIFIKACE ISCED	
KÓD	ÚROVEŇ VZDĚLÁNÍ
0	preprimární vzdělávání (bez vzdělání)
1	primární vzdělávání
2	nižší sekundární vzdělávání
2A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání
2B	přípravný stupeň pro pracovní trh
2C	stupeň směřující na pracovní trh
3	vyšší sekundární vzdělávání
3A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání
3B	přípravný stupeň pro pracovní trh
3C	stupeň směřující na pracovní trh
4	postsekundární vzdělávání nižší než terciární
4A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání
4B	prakticky zaměřené studium
5	první stupeň terciárního vzdělávání
5A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání
5B	prakticky zaměřené studium
6	druhý stupeň terciárního vzdělávání

Zdroj dat: <http://www.czso.cz>

Vzdělávací systém se musí rychle přizpůsobovat změnám ve společnosti a rychlému rozvoji poznání.

Rozdílné výdaje na vzdělání

Nad 1 500USD na obyvatele – USA, Kanada, Skandinávie, VB, Francie, Benelux, alpské země

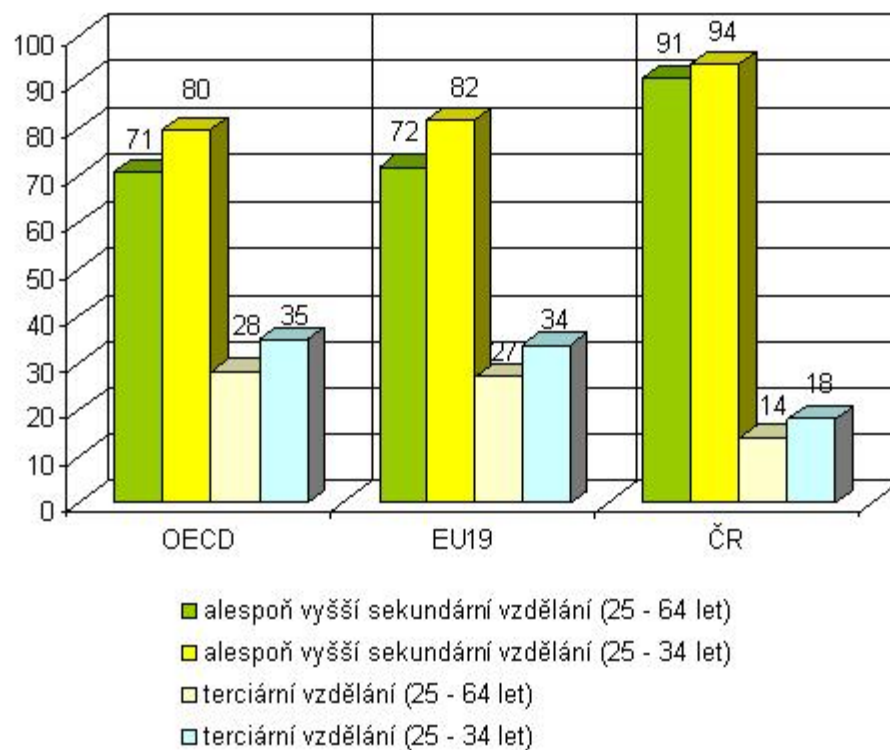
Vzdělávání dospělých

Alfabetizační programy, zvyšování klasifikace, univerzity třetího věku

Potřeba **celoživotního vzdělávání a rekvalifikace.**

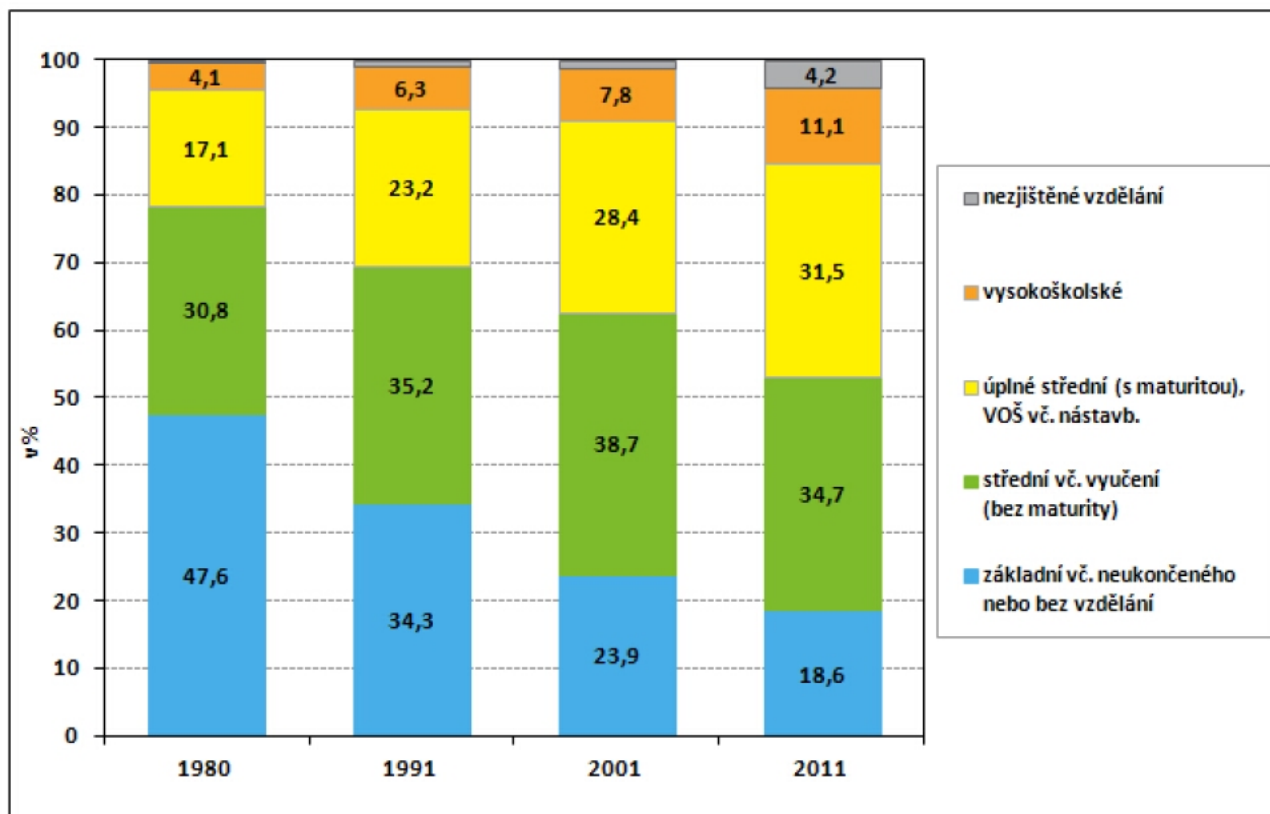
formy: sebevzdělávání, kurzy a odborná školení

Srovnání ČR a zemí EU a OECD podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Jak si stojí ČR v porovnání s Evropou a vyspělými státy světa?

Obyvatelstvo v ČR podle dosaženého vzdělání v letech 1980 - 2011

Všimněte si růstu podílu středního a vyššího vzdělání v ČR na konci 20. století.

V následující tabulce sledujte státy s nejvyšším a nejnižším podílem prostředků vynaložených z HDP. Všimněte si také rozdílů mezi státy postkomunistickými.

Podíl prostředků z HDP vynaložených na vzdělání v EU

Země	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Country
EU 27 ¹⁾	4,90	5,10	5,10	5,10	5,00	5,00	5,00	5,07	EU 27 ¹⁾
Eurozóna 15 ¹⁾	.	5,00	5,00	4,90	4,90	4,90	4,80	4,97	Euroarea 15 ¹⁾
v tom:									incl.:
Belgie	.	6,10	6,10	6,00	5,90	6,00	6,00	6,46	<u>Belgium</u>
Bulharsko	4,20	4,00	4,20	4,50	4,50	4,20	4,10	4,61	<u>Bulgaria</u>
Česká republika	4,00	4,30	4,50	4,40	4,30	4,60	4,20	4,08	Czech Republic
Dánsko	8,30	8,40	8,30	8,40	8,30	8,00	7,80	7,75	<u>Denmark</u>
Estonsko	5,60	5,50	5,30	4,90	4,90	4,80	4,80	5,67	Estonia
Finsko	6,10	6,20	6,40	6,40	6,30	6,20	5,90	6,13	Finland
Francie	6,00	5,90	5,90	5,80	5,60	5,60	5,60	5,58	France
Irsko	4,30	4,30	4,40	4,70	4,70	4,80	4,90	5,62	Ireland
Itálie	4,50	4,60	4,70	4,60	4,40	4,70	4,30	4,58	Italy
Kypr	5,40	6,50	7,30	6,70	6,90	7,00	6,90	7,41	Cyprus
Litva	5,60	5,80	5,20	5,20	4,90	4,80	4,70	4,91	Lithuania
Lotyšsko	5,60	5,70	5,30	5,10	5,10	5,10	5,00	5,71	Latvia
Lucembursko	.	3,80	3,80	3,90	3,80	3,40	3,10	.	Luxembourg
Maďarsko	4,50	5,40	5,90	5,40	5,50	5,40	5,20	5,10	Hungary
Malta	4,50	4,40	4,70	4,80	2) 6,80	.	.	6,01	Malta
Německo	4,50	4,70	4,70	4,60	4,50	4,40	4,50	4,55	Germany
Nizozemsko	5,00	5,10	5,40	5,50	5,50	5,50	5,30	5,46	Netherlands
Polsko	4,90	5,40	5,30	5,40	5,50	5,30	4,90	5,09	Poland
Portugalsko	5,40	5,50	5,60	5,30	5,40	5,20	5,30	4,89	Portugal
Rakousko	5,70	5,70	5,60	5,50	5,50	5,50	5,40	5,46	Austria
Rumunsko	2,90	3,50	3,40	3,30	3,50	.	4,20	.	Romania
Řecko	3,70	3,60	3,60	3,80	4,00	.	.	.	Greece
Slovensko	4,10	4,30	4,30	4,20	3,90	3,80	3,60	3,59	<u>Slovakia</u>
Slovinsko	.	5,80	5,80	5,80	5,70	5,70	5,20	5,22	Slovenia
Spojené království	4,60	5,10	5,20	5,20	5,40	5,50	5,40	5,36	United Kingdom
Španělsko	4,30	4,20	4,30	4,20	4,20	4,30	4,30	4,62	Spain
Švédsko	7,30	7,40	7,30	7,20	7,00	6,80	6,70	6,74	<u>Sweden</u>

Gramotnost

V roce 2007 bylo **84% dospělých** na světě gramotných a téměř 100% dosahuje gramotnost ve vyspělých státech.

Mírou gramotnosti **přes 90% se vyznačuje také Latinská Amerika, centrální a východní Asie.**

Ve světě je zhruba 1 mil. ngramotných, a to převážně v zemích subsaharské Afriky a jižní Asie.

Muži vykazují celosvětovou gramotnost 89% a ženy pouze 80%.

Funkční gramotnost

Rozlišujeme **čtenářskou gramotnost, dokumentovou gramotnost a numerickou gramotnost. Dohromady je označujeme jako funkční gramotnost.**

Různé studie ve vyspělých státech uvádí, že sice míra gramotnosti je téměř 100%, ale funkční gramotnost v těchto zemích je jen někde kolem 60%.

Úkoly

Pracujte s Atlasem dnešního světa – str. 78-79

- 1) Které oblasti a konkrétní státy mají nejvyšší podíl negramotných?**
- 2) Které oblasti a konkrétní státy mají nejvyšší podíl dětí ve školním věku, které nechodí do školy?**
- 3) Urči pět států s nejvyššími a pět států s nejnižšími výdaji na vzdělání?**
- 4) Které státy vydávají na vzdělání nejvyšší procento HDP?**
- 5) Které státy mají nejdelší povinnou školní docházku?**

Řešení:

- 1) Nejvyšší negramotnost vykazuje saharská a rovníková Afrika, jižní Asie a některé státy Středoamerické šíje.

Poznámka: Vysokou negramotnost žen mají islámské země (až 90%)

- 2) Opět se jedná o subsaharskou Afriku a některé islámské země. Překvapivě je relativně vysoké číslo i u Ukrajiny, USA a Ruska.

- 3) Norsko, Kuvajt, Dánsko, Lucembursko, USA.

Myanmar, Nigérie, Středoafriická republika, Konžská republika, Zambie.

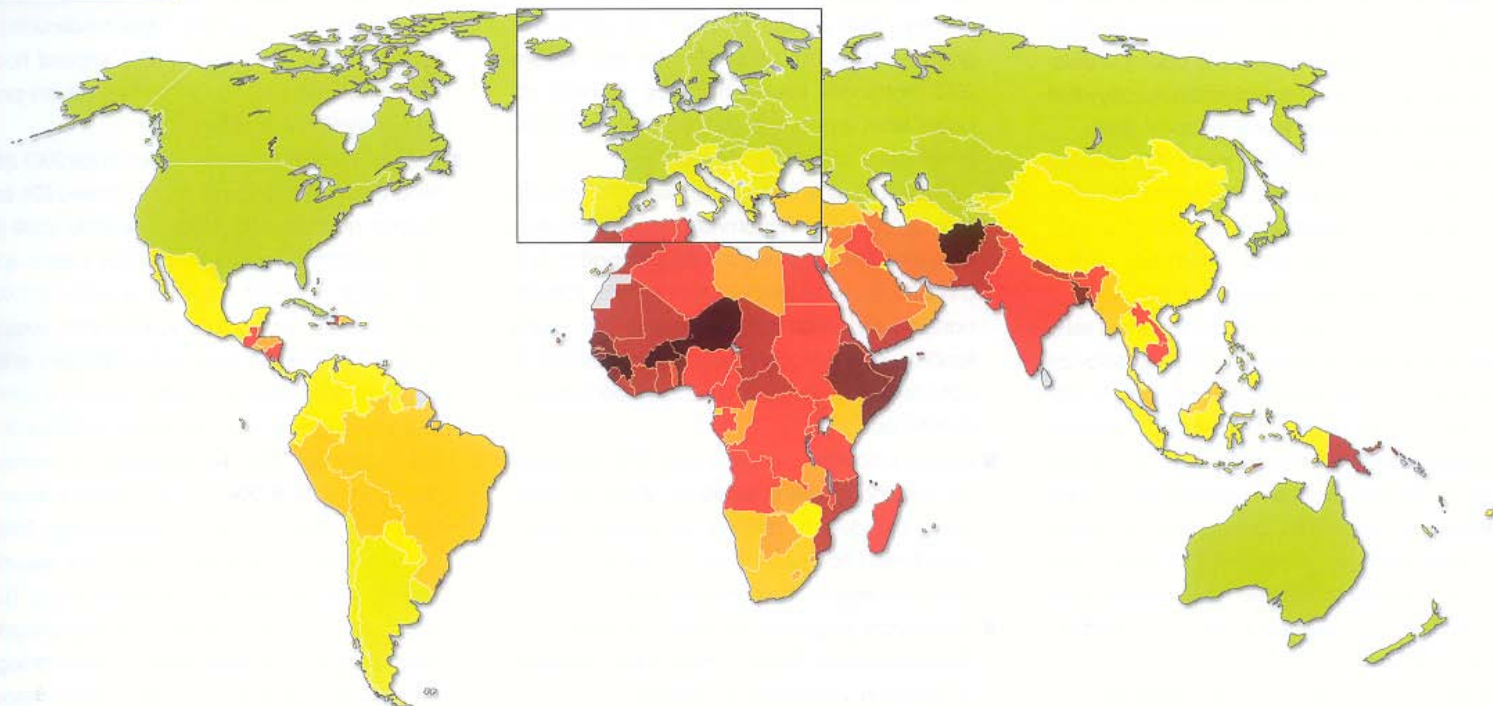
- 4) Kiribati, Lesotho, Kuba, Vanuatu, Uzbekistán

- 5) Austrálie a Nový Zéland – 11let

GRAMOTNOST

PRŮMĚR 2000–2007

0 1 000 2 000 km

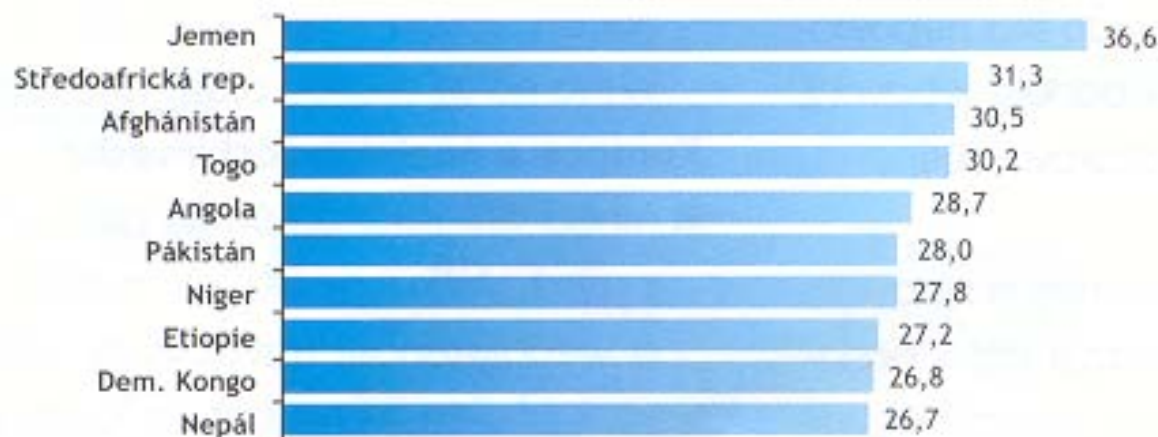
LEGENDA

Míra gramotnosti dospělých (15+)

ROZDÍL V GRAMOTNOSTI MEZI MUŽI A ŽENAMI

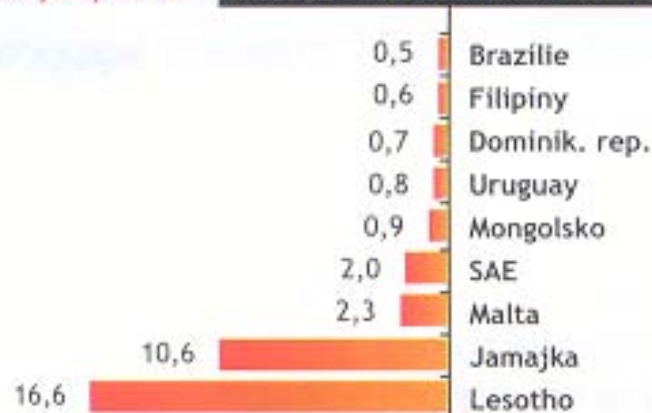
VE VĚKU 15+

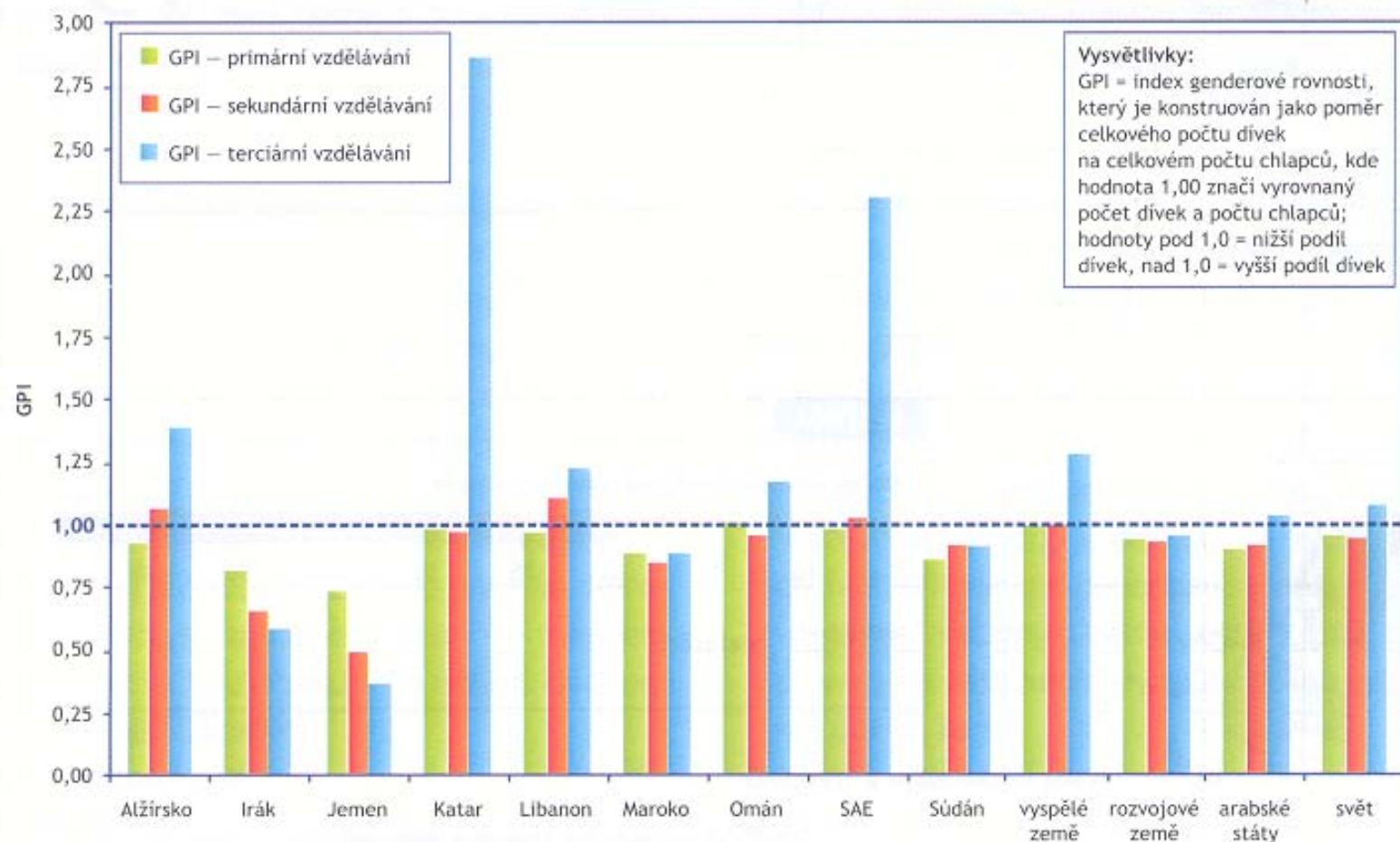
ve prospěch žen

ROZDÍL V PROCENTNÍCH BODECH

ve prospěch mužů

INDEX GENDEROVÉ ROVNOSTI

Zdroj dat: UNESCO Institute for Statistics database, <http://www.uis.unesco.org>

POČET NEGRAMOTNÝCH OBYVATEL

10 zemí s nejvyšším absolutním počtem negramotných osob v roce 2007

	Počet negramotných v roce 2007 (v tisících)	Počet negramotných v roce 1994 (v tisících)	Odhad počtu negramotných v roce 2015 (v tisících)
1. INDIE	269 816 ženy: 65 %	283 848 ženy: 61 %	261 687 ženy: 65 %
2. ČÍNA	70 583 73 %	184 214 70 %	49 848 74 %
3. BANGLADÉŠ	48 541 55 %	44 458 56 %	48 189 53 %
4. PÁKISTÁN	47 060 64 %	...	49 588 64 %
5. ETIOPIE	27 144 61 %	23 045 57 %	...
6. NIGÉRIE	23 283 65 %	23 296 64 %	21 577 63 %
7. EGYPT	16 824 63 %	16 428 62 %	16 243 64 %
8. BRAZÍLIE	13 919 50 %	...	11 146 49 %
9. INDONÉSIE	13 267 70 %	21 577 68 %	12 237 69 %
10. MAROKO	9 816 66 %	9 602 62 %	9 458 67 %

Zdroj dat: <http://www.uis.unesco.org>

NEJNIŽŠÍ MÍRA GRAMOTNOSTI

STÁTY S NEJNIŽŠÍ MÍROU GRAMOTNOSTI

STÁT	MÍRA GRAMOTNOSTI VE VĚKU 15 A VÍCE LET (V %)		
	CELKEM	MUŽI	ŽENY
1. Mali	26	35	18
2. Niger	29	43	15
3. Burkina Faso	29	37	22
4. Guinea	29	43	18
5. Čad	32	43	21

Poznámka: V tabulce jsou uvedeny státy s nejnižší mírou gramotnosti (osob starších 15 let), pro Kongo, Gambii, Guineu-Bissau a Somálsko nejsou dostupná data.

Zdroj dat: <http://www.uis.unesco.org>

1. University of Cambridge Spojené království	100,00
2. Harvard University USA	99,18
3. Yale University USA	98,68
4. UCL (University College London) Spojené království	98,54
5. Massachusetts Institute of Technology USA	98,19
6. University of Oxford Spojené království	98,16
7. Imperial College London Spojené království	97,78
8. University of Chicago USA	97,52
9. California Institute of Technology USA	96,46
10. Princeton University USA	96,03
11. Columbia University USA	95,99
12. University of Pennsylvania USA	95,97
13. Stanford University USA	93,62
14. Duke University USA	92,29
15. University of Michigan USA	92,20
267. Univerzita Karlova v Praze Česko	40,66
401. České vysoké učení technické (ČVUT) 450. Česko	27,41
551. Vysoké učení technické (VUT) 600. Česko	17,56
551. Masarykova univerzita v Brně 600. Česko	15,04

Zdroj dat:

<http://www.topuniversities.com/university-rankings>

ŽEBŘÍČEK UNIVERZIT

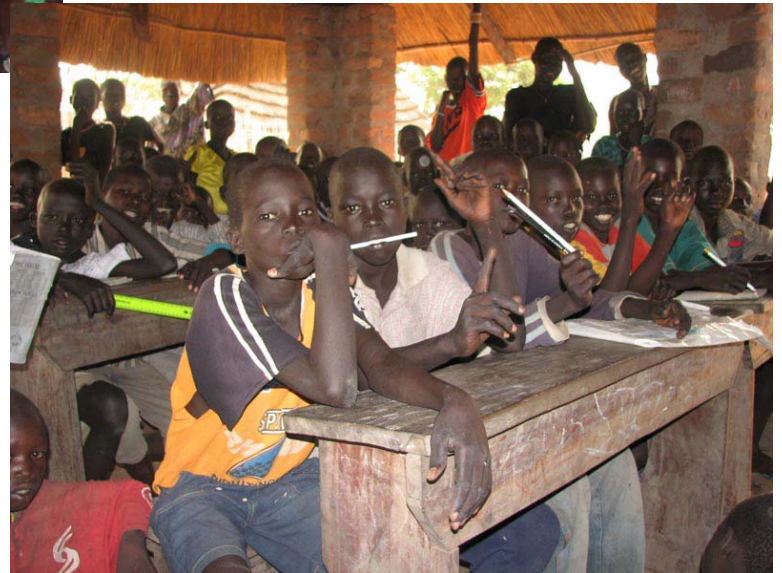
Hledisek, na jejichž základě je možné sestavit žebříček univerzit, je velké množství. V současnosti je nejčastěji užíván žebříček **QS World University Rankings**, který bere v potaz jak objektivní tak subjektivní hodnocení. V roce 2010 bylo do hodnocení zapojeno více než 15 000 akademiků a zaměstnanců univerzit, kteří sestavovali svůj žebříček nejlepších světových univerzit; více než 5 000 zaměstnavatelů z nejrůznějších odvětví vybíralo univerzity, jejichž absolventi jsou v jejich oborech podle nich ti nejlepší; výsledky těchto průzkumů tvořily 40 % (resp. 10 %) celkového hodnocení; zbylých 50 % bodového zisku univerzit je dáno publikační aktivitou (počty citací v důležitých periodikách), počtem vyučujících vůči počtu studentů, počtem zahraničních studentů a zahraničních vyučujících.

Harward

Univerzita Oulu

Pracujte s Atlasem dnešního světa – str. 80 - 81

- 1) Vypište státy s největšími výdaji na vědu a výzkum.**
- 2) Vypište státy s největším počtem nositelů Nobelových cen? Proč USA má tak výraznou převahu?**
- 3) Vypište státy s největším počtem vynálezů na milion obyvatel?**

Řešení:

- 1) USA, Norsko, Finsko, Německo
- 2) USA (320), Spojené království (117), Německo (103), Francie (57)
- 3) 3) Lichtenštejnsko, USA, Monako, Švýcarsko, Japonsko

KONEC